

Sygn. akt VIII Uz 3/22

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodnicząca sędzia Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 marca 2022r. w G.

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek chorobowy i zwrot nienależnie pobranych świadczeń

na skutek zażalenia ubezpieczonej

na postanowienie zwarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 1 września 2021r. *sygn. akt* VI U 473/19

p o s t a n a w i a:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie trzecim wyroku w ten sposób, że zasądzić od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,
3. odstąpić od obciążania organu rentowego kosztami postępowania zażaleniowego.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII Uz 3/22

UZASADNIENIE

Odwołująca M. B. domagała się zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 13 sierpnia 2019 roku, na mocy której odmówiono jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 23 lipca 2015 roku do dnia 11 sierpnia 2015 roku oraz zobowiązano ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okresy od dnia 9 września 2015 roku do dnia 9 października 2015 roku, od dnia 8 lipca 2016 roku do dnia 22 lipca 2016 roku, od dnia 17 sierpnia 2016 roku do dnia 26 sierpnia 2016 roku, od dnia 9 kwietnia 2017 roku do dnia 21 kwietnia 2017 roku, od dnia 22 listopada 2017 roku do dnia 15 maja 2018 roku w kwocie 38 652,46 zł i świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego za okres od dnia 16 maja 2018 roku do dnia 13 sierpnia 2018 roku w kwocie 17 234,10 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia decyzji do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia, poprzez uznanie, iż przysługuje jej prawo do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego za sporne okresy i nie doszło do nienależnego pobrania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego za sporne okresy. Nadto odwołująca wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 1 września 2021r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie z odwołania M. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 13 sierpnia 2019r. dotyczącej zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zwolnił odwołującą z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okresy: od dnia 9 września 2015 roku do dnia 9 października 2015 roku, od dnia 8 lipca 2016 roku do dnia 22 lipca 2016 roku, od dnia 17 sierpnia 2016 roku do dnia 26 sierpnia 2016 roku, od dnia 9 kwietnia 2017 roku do dnia 21 kwietnia 2017 roku, od dnia 22 listopada 2017 roku do dnia 15 maja 2018 roku w kwocie 38 652,46 zł i pobranego świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego za okres od dnia 16 maja 2018 roku do dnia 13 sierpnia 2018 roku w kwocie 17 234,10 zł w łącznej kwocie 55 886,56 zł wraz z odsetkami;

w pkt 2 w pozostałym zakresie oddalił odwołanie ,

w pkt 3 zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania.

Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 47714 § 2 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc znosząc wzajemnie koszty postępowania pomiędzy stronami.

Za żalenie na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku wniosła odwołująca domagając się:

1. rozważenia możliwości dokonania reasumpcji zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i rozpoznanie sprawy na nowo;

2 w przypadku braku skorzystania z możliwości wynikającej z w/w pkt. 1 na podstawie art. 397 par. 3 k.p.c. w zw. z art. 386 par. 1 k.p.c. wnoszę o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów udzielonego zastępstwa adwokackiego w oparciu o art. 98 par. 1, l1 ,2, 3 i 4 k.p.c. w zw. z par. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie;

2 zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów udzielonego zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych.

Ubezpieczona zarzuciła :

1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, a to: art, 100 k.p.c. poprzez wzajemne zniesienie kosztów postępowania pomiędzy stronami w sytuacji, w jakiej to odwołująca uległa tylko co do nieznaczonej części swojego żądania, a co za tym idzie możliwym było zasądzenie kosztów postępowania na zasadach ogólnych tj. art. 98 k.p.c.,

1. art. 98 par. 1, l1 ,2, 3 i 4 k.p.c. w zw. z par. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. poprzez niezastosowanie wskazanych przepisów w sytuacji, w jakiej to odwołująca uległa tylko co do nieznaczonej części swojego żądania, a co za tym idzie możliwym było zasądzenie kosztów postępowania na zasadach ogólnych tj. art. 98 k.p.c., z uwzględnieniem podnoszonego w orzecznictwie majątkowego charakteru sprawy związanej ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń,

1. art. 233 par. 1 k.p.c. poprzez poczynienie dowolnych i swobodnych ustaleń faktycznych w sprawie w zakresie oceny stopnia przegranej odwołującej, jak i istnienia podstaw do wzajemnego zniesienia kosztów postępowania w sytuacji, w jakiej to z akt sprawy wynikało, iż odwołująca uległa w zakresie żądania zawartego w odwołaniu jedynie w marginalnym zakresie, mając na uwadze wartość przedmiotu sporu oraz jego czasokres, jak i przyczynienie się

organu rentowego do wydania błędnej decyzji w sprawie, a co za tym idzie również do niepotrzebnego zainicjowania postępowania sądowego.

W uzasadnieniu zażalenia ubezpieczona podała, że postanowienie dalece godzi w jej interesy prawne i finansowe. Wskazała, że z uwagi na specyficzne okoliczności faktyczne sprawy, jak i bardzo dużą kwotę żądanego do zwrotu świadczenia odwołująca jako osoba przewlekłe chora w sposób szczególny została narażona na długotrwały stres wywołany postępowaniem sądowym, będąc również z uwagi na stopień skomplikowania sprawy zmuszona celem ochrony swych praw do skorzystania z pomocy fachowego pełnomocnika, co również wiązało się dlań z poniesieniem określonych kosztów. Tymczasem zaskarżone orzeczenie w swej osnowie okazuje się dalece krzywdzące dla odwołującej, albowiem nie kompensuje jej przynajmniej części kosztów poniesionych w związku z postępowaniem sądowym zainicjowanym wszakże wskutek nieprawidłowej decyzji organu rentowego, jaki to poczynił niewłaściwie ustalenia faktyczne i prawne w sprawie. W efekcie uznać należy, iż pomimo zasadniczej wygranej w sprawie po stronie odwołującej faktycznym beneficjentem finansowym wskutek wzajemnego zniesienia kosztów postępowania okazał się organ rentowy.

Zdaniem ubezpieczonej w sprawie doszło do naruszenia przepisów postępowania, a to przede wszystkim art. 100 k.p.c. poprzez wzajemne zniesienie kosztów postępowania pomiędzy stronami w sytuacji, w jakiej to odwołująca uległa tylko co do nieznaczącej części swojego żądania, a co za tym idzie możliwym było zasądzenie kosztów postępowania na zasadach ogólnych tj. art. 98 k.p.c. W odczuciu odwołującej z powołaniem się na wyżej wymienione okoliczności Sąd meriti winien bowiem zasądzić koszty postępowania na tzw. zasadach ogólnych tj. art. 98 par. 1, 11, 2, 3 i 4 k.p.c., w dodatku przy uwzględnieniu majątkowego charakteru sprawy o zwrot nienależnie pobranego świadczenia, tj. w oparciu o par. 2 pkt 6 nie zaś par. 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. W świetle art. 100 zd. 2 k.p.c. zważyć bowiem należy, iż odwołująca uległa tylko co do nieznaczącej części swojego żądania, a co za tym idzie możliwym było zasądzenie kosztów postępowania na zasadach ogólnych tj. art. 98 k.p.c., z uwzględnieniem podnoszonego w orzecznictwie majątkowego charakteru sprawy związanej ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o :

1. oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia,
1. odrzucenie zażalenia lub jego oddalenie w razie przywrócenia terminu,
1. Zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym wg norm przepisanych.

Organ rentowy wskazał, że rozstrzyganie o kosztach postępowania na zasadzie art. 100 kodeksu postępowania cywilnego nie wymaga arytmetycznie dokładnego rozdzielenia kosztów procesu wg stosunku części uwzględnionej do oddalanej, ale stawia słuszość jako zasadnicze kryterium rozłożenia kosztów powołując się a wyrok SA Lublin z dnia 22-06-2020. - I ACa 338/20 .

Rozpoznając zażalenie Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył co następuje:

zażalenie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie co do zasady, natomiast nie co do wysokości.

Sąd I instancji w żaden sposób nie wyjaśnił dlaczego w niniejszej sprawie uzasadnionym byłoby zastosowanie art. 100 k.p.c. w sytuacji, gdy znaczna część zaskarżonej decyzji została zmieniona. Co więcej zmiana dotyczyła nie tylko przeważającej części okresów za które ubezpieczona otrzymała świadczenia z obowiązku zwrotu których ostatecznie ją zwolniono , ale też przekładając liczbę tych kresów na odpowiadające im kwoty świadczeń. Także zatem w tym wymiarze ubezpieczona utrzymała się ze swoim żądaniem w znacznej mierze. Oddalono bowiem odwołanie tylko w

zakresie jednego, krótkiego okresu od 23 lipca 2015r. do 11 sierpnia 2015r., natomiast w całe pozostałej części decyzję zmieniono.

Rzeczywiście w opisanym stanie sprawy, gdy odwołująca uległa w zakresie żądania zawartego w odwołaniu jedynie w marginalnym zakresie sięgnięcie po rozwiązanie wynikające z art. 100 k.p.c nie jest zasadne. Przepis ten bowiem wyraża zasadę kompensaty kosztów procesu. Zasada ta uzupełnia zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, umożliwiając sprawiedliwe rozłożenie kosztów pomiędzy stronami w razie częściowego uwzględnienia żądań lub obrony.

Wzajemne zniesienie kosztów procesu wymaga ustalenia proporcji między zgłoszonymi a uwzględnionymi żądaniami i zarzutami stron a wynikiem procesu. Takie rozstrzygnięcie jest właściwe, jeżeli strony w równym lub zbliżonym stopniu wygrały i przegrały proces, a koszty, które poniosły, nie są dysproporcjonalne. Podstawy do wzajemnego zniesienia kosztów zachodzą wówczas, gdy żądanie zostało uwzględnione w około połowie przy mniej więcej równej wysokości kosztów procesu poniesionych przez każdą ze stron

Takie postawy nie zaistniały w niniejszej sprawie z przyczyn opisanych na wstępie dlatego Sąd Okręgowy w pkt 1 postanowienia zmienił postanowienie o kosztach zawarte w pkt 3 wyroku Sądu Rejonowego.

W niniejszej sprawie koszty zastępstwa procesowego powinny być jednak zasądzone według zasad określonych w §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz.1800). Nie zaś jak domaga się tego w zażaleniu ubezpieczona w oparciu o art. 98 §1,1 ,2,3 i 4 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie,

Sąd podziela w tym zakresie stanowisko zaprezentowane w postanowieniu Sądu Najwyższego z 13 listopada 2012r. sygn. I UZ 102/12. Sąd Najwyższy stwierdził w tym orzeczeniu, które zostało wydane na tle wcześniej obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1349), że w sprawie o zwrot przez ubezpieczonego nienależnego świadczenia stosuje się stawkę minimalną, taką jak w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego - §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. (obecnie analogiczne uregulowanie do §11 ust.2 ww. rozporządzenia zawiera §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Takie stanowisko przyjął także Sąd Najwyższy w postanowieniu z 1 czerwca 2010r. II UZ 11/10 stwierdzając, że sprawa o zwrot świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest bliższa rodzajowo sprawie o przyznanie takich świadczeń niż w sprawie o zapłatę, wobec czego podstawę zasądzenia opłaty za czynności adwokackie powinny stanowić w niej minimalne stawki przewidziane w rozporządzeniu dla spraw z zakresu ubezpieczenia społecznego (por. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 25 kwietnia 2019r. III AUa 2390/18).

W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy w pkt 1 mocy art.386§1 k.p.c.w zw. z art. 397§3k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804). zmienił zaskarżone postanowienie zawarte w wyroku w punkcie trzecim w ten sposób, że zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W pkt 2 natomiast oddalono zażalenie w pozostałej części na podstawie art. art.385 k.p.c. w zw. z art. 397§3k.p.c.

Sąd Okręgowy na zasadzie art.102 k.p.c. odstąpił od obciążania organu rentowego kosztami postępowania zażaleniowego, ponieważ swoim działaniem nie przyczynił się on do zaistnienia potrzeby wniesienia zażalenia na koszty oraz ze względu na sytuację wyjątkową z uwagi na okoliczności tej konkretnej sprawy. Ubezpieczona w wyniku

postępowania zażaleniowego wygrała co prawda należne jej co do zasady koszty , natomiast ich wysokość dalece odbiegała od dochodzonej kwoty.

(-) sędzia Anna Capik-Pater